

N:o 16.

Ank. till Riksd. kansli den 8 mars 1890, kl. 3 e. m.

*Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 5,
i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl.
Maj:t i fråga om brandväsendets ordnande på landet.*

Uti en inom Andra Kammaran väckt motion, n:o 186, hvilken blifvit till utskottet öfverlemnad, har herr *Jöns Andersson* i Örstorp anført, att under senare åren flera kommuner, efter derom i behörig ordning på kommunalstämma fattadt beslut, bildat brandcorpser och för sådant ändamål antagit reglementen, att för dem vara till efterrättelse gällande; att dylika reglementen, i hvilka man merendels också stadgat särskilda viten för öfverträdande eller uraktlåtande af i dem gifna föreskrifter, äfven blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande vederbörande till efterrättelse fastställda; att då emellertid angående tillämpning af viten, fastställda i dylika stadgar, domstolarne plägat anse reglementen af ifrågavarande art sakna bindande verkan, vederbörande Konungens befallningshafvande numera vägrat meddela fastställelse å desamma, samt att med anledning deraf åtskilliga kommuner ingått till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes fastställa reglementen för af dem bildade brandcorpser, men att Kongl. Maj:t, efter Konungens befallningshafvandes hörande, funnit ifrågavarande reglemente icke vara af beskaffenhet att utgöra föremål för Kongl. Maj:ts pröfning.

Bih. till Riksd. Prot. 1890. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 12 Häft.

Behovvet af ordnade brandcorpser — fortsätter motionären — så väl inom kommun på landet som i stad, köping eller annat större samhälle är lika allmänt erkänt som obestriddigt, äfvensom den nytta och det gagn, en sådan brandcorps vid inträffande ellsolycka kan medföra. Eldens härjningar hafva mången gång kunnat bekämpas och hela samhällen, som hotats med fullkomlig ödeläggelse, hafva räddats hufvudsakligen och nästan uteslutande till följd deraf, att en öfverd brandcorps funnits till hands, som kunnat leda bergnings- och släckningsarbetet. Mången förstörelse har blifvit mindre, hotade ställen hafva bergats, människor, som sväfvat i ögonskenlig lifsfara, hafva undkommit olyckan genom manskapets vunna skicklighet, dess ordning, raskhet och rådighet.

Men första vilkoret för en ordnad brandcorps' bestånd är, att den skall bindas af gällande och till påföljd verkande stadgar; utan sådana är en brandcorps af ringa, för att icke säga af ingen betydelse. Emellertid existerar detta vilkor faktiskt icke för brandcorpser på landsbygden, enär ingen möjlighet förefinnes att hos myndigheterna få ett för dem gällande reglemente fastställt.

Med anledning häraf har motionären hemställt, att Riksdagen, i öfverensstämmelse med rätt och billighet, må i skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att den eller de kommuner på landet, som vilja besluta sig för inrättandet af brandcorpser och för dem antaga stadgar, må, lika väl som stad, köping eller fiskeläge o. s. v., blifva oförhindrade att på det enda lämpliga sätt, som kan tänkas, ordna sitt brandväsen, genom att å derför gällande reglemente erhålla sådan fastställelse, att detsamma kan anses ega bindande verkan, äfven hvad vitesbestämmelserna angår.

De af motionären till stöd för sin förevarande framställning anförda skäl synas utskottet i hög grad beaktansvärda. Väl kunna, enligt 20 § af den för rikets städer gällande brandstadga den 8 maj 1874, redan nu vissa kommuner på landet få samma stadga hos sig tillämpad; men detta lagrum, hvilket, förutom hamnar och fiskelägen, afser endast ställen med större sammanträngd befolkning, torde i allmänhet ej kunna utsträckas äfven till andra och mindre landskommuner, för hvilka dessutom brandstadgans tillämpning i öfriga delar skulle

förorsaka åtskilliga afsevärda olägenheter och medföra icke obetydliga kostnader.

De brandstodsbolag, hvilka särskildt under senare tiden till stor mängd här i landet uppstått, lära numera för beviljande af försäkring mot skäliga premier merendels uppställa den fordran, att vederbörande försäkringstagare anskaffa sig tidsenlig brandredskap; men för att det dermed afsedda ändamål skall kunna vinnas, torde erfordras såsom ett oeftergifligt vilkor, att kommunerna hafva tillgång på öfvadt brandmanskap, som vid laga ansvar är förpligtadt att vid brandtillfälle eller öfningsmöte sig inställa.

Med anledning häraf och under åberopande för öfrigt af de skäl motionen innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen ville i skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t måtte meddela bestämmelse derom, att den eller de kommuner på landet, som af förekommen anledning besluta att inrätta brandcorpser och för dem antaga stadgar, må ega att hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande å dessa stadgar erhålla sådan fastställelse, att desamma kunna anses ega bindande verkan, äfven hvad vitesbestämmelserna angår.

Stockholm den 8 mars 1890.

På utskottets vägnar:

G. THESTRUP.

Bil. Litt. A.

OSCAR, med Guds Nåde, Sveriges, Norges, (Götes och Wendes Konung.

Vår ynnest och nådiga benägenhet med Gud Allsmächtig!

Hos oss har S. Nilsson i Carlsnäs, efter honom af Norra Skreflinge kommun å kommunalstämma den 19 september 1886 lemnadt uppdrag, i underdånighet anhållit att, sedan reglemente för brandcorpsen inom kommunen blifvit af Eder fastställt den 7 maj 1884,

samt kommunen å kommunalstämma ofvan förstnämnda dag beslutat vissa ändringar i reglementet,

Oss täcktes till framtida efterrättelse fastställa reglemente för ifrågavarande brandcorps; i anledning af hvilken ansökning I inkommit med infordradt underdånigt utlåtande af den 15 nästlidne januari och deruti anført: att reglementen af det slag som det ifrågavarande väl pläгат fastställas af Eder, men att, då på senare tider vid tillämpning af viten, faststälde i sådana stadgar, den åsigt hos domstolarne gjort sig gällande, att stadgarne saknade bindande verkan, I nu mera ansett Eder förhindrade att meddela fastställelse å dylika reglementen.

Då Vi nu i nåder låtit detta ärende Oss föredragas, hafva Vi funnit ifrågavarande reglemente icke vara af beskaffenhet att utgöra föremål för Vår pröfning.

Hvilket Eder till kännedom och vederbörandes förståndigande i nåder meddelas.

Stockholms slott den 25 februari 1887.

Under Hans Maj:ts
Vår Allernådigste Konungs och Herres frånvaro
Dess tillförordnade Regering:

GUSTAF.

HENRIC LOVÉN.

C. v. OTTER.

J. CHR. RICHERT.

V. L. Groll.

Till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län, angående S. Nilssons ansökning om fastställelse af beslutade ändringar i reglementet för brandcorpsen inom Skreflinge socken.

Vidimeras

Ex officio

P. Krok.